

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunnan kokous 12, 2/2016

Pöytäkirja

Aika 13.4.2016 klo 12:30 – 15:30

Paikka Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI), kokoushuone Video1, 1. krs
Ratapihantie 9, Helsinki; Virtuaalihuone 7.

Jakelu Neuvottelukunta, Eläinten hyvinvointikeskus

Jäsenet ja (varajäsenet)

Outi Vainio, puheenjohtaja, Helsingin yliopisto
(**Eero Lehtonen**, varapuheenjohtaja, Helsingin yliopisto)

Matti Poutanen, Turun yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Esa Hohtola, Oulun yliopisto)

Raimo Tuominen, Helsingin yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Petri Hyytiä, Helsingin yliopisto)

Kristiina Haasio, Orion Oyj: teollisuus
(Jukka Puoliväli, Charles River DRS Finland)

Ulla-Marjut Jaakkola, Turun yliopisto: eläinten hoito ja eläimille tehtävät toimenpiteet
(Iiris Kasanen, Incisor)

Hanna-Marja Voipio, Oulun yliopisto: eläinlääketieteellinen asiantuntemus
(Timo Soveri, Helsingin yliopisto)

Marianna Koljonen, Eläinsuojeluliitto Animalia ry: vapaaehtoinen eläinsuojelutyö
(**Maria Lindqvist**, Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ry)

Tuula Heinonen, Tampereen vaihtoehtomenetelmäkeskus FICAM: vaihtoehtoiset menetelmät
(Tiina Palomäki, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus)

Matti Viluksela, Itä-Suomen yliopisto: vaihtoehtoiset menetelmät
(Teija Oinonen, Orion Oyj)

Anna Valros, Helsingin yliopisto: eläinten hyvinvointia koskeva tutkimus
(**Satu Mering**, Itä-Suomen yliopisto)

Markku Oksanen, Turun yliopisto: eläinten pidon etiikka tai yhteiskuntatieteellinen tutkimus
(Birgitta Wahlberg, Åbo Akademi)

Tapani Parviainen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI
(Hanna Rintala, Itä-Suomen aluehallintovirasto)

Jarmo Wahlfors, Opetus- ja kulttuuriministeriö

Tiina Pullola, Maa- ja metsätalousministeriö
(Susanna Ahlström, Maa- ja metsätalousministeriö MMM)

Satu Raussi, Eläinten hyvinvointikeskus
Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus

Eila Kaliste, sihteeri, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 12.35.

2. Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja on ollut kommentoitavana. Hyväksyttiin.

3. Ministeriön terveiset

Evira on laatinut ohjeen keinosiemennystoimijoille toimintaan liittyvistä lupa- ym. vaatimuksista. Jos toimintaan liittyy koulutuksen antamista, siihen on sovellettava koe-eläinlainsäädäntöä.

Eläinten käytön tilastointi tieteellisiin tai opetustarkoituksiin vuodelta 2014 on kevään aikana valmistumassa koko EU:n osalta. Vuoden 2015 käyttötiedot tuli Suomessa toimittaa aluehallintovirastoon 31.3. mennessä.

EU:n komissio järjestää 6. – 7.12.2016 tieteellisen kokouksen ”From animal observation to human prediction – better science, fewer animals” Brysselissä, kuten ”Stop Vivisection” -kansalaisaloitteeseen annetussa [tiedonannossaan](#) suunnitteli. Kokoukseen on ehdotettu suomalaisia asiantuntijoita puhujiksi.

4. TOKES-tiedotteet

Neuvottelukunnasta on julkaistu kaksi tiedotetta:

TOKES:n toiminnasta kertova tiedote julkaistiin maa- ja metsätalousministeriön Luonnonvarat-[verkkolehdessä](#).

3R-selvityksen tuloksista julkaistiin tiedote ja raportti maa- ja metsätalousministeriön [tiedotteena](#), jossa myös linkki selvitysraporttiin.

5. 3R-periaatteen edistäminen

TOKES:n tarkoituksena on ollut pohtia 3R-menetelmien käytön selvityksen ja tieteellisiltä yhdistyksiltä saatujen lausuntojen pohjalta sitä, miten TOKES voisi edistää 3R-menetelmien käyttöä. TOKES valmisteli aiemmin kannanottoa 3R-menetelmien edistämiseksi. Tehtyjen selvitysten pohjalta keskusteltiin siitä, mitä konkreettisia ehdotuksia TOKES voisi tehdä 3R:n edistämiseksi.

Neuvottelukunta piti tutkijoiden jatkokoulutusta tärkeänä keinona edistää 3R-periaatteita. Koulutuksessa tulee olla mukana kaikki eri R:t. Koulutuksen tulisi olla tutkimuslähtöistä siten, että haettavan tutkimustiedon kannalta parhaimmat menetelmät ovat mukana tutkijakoulutuksessa. Perusosaaminen solu- ym. menetelmiin hankitaan jo yliopistokursseilla ja Replacement-koulutus tulisi siten olla pitemmälle menevää ja räätälöityä. Myös Reduction ja Refinement -koulutus tapahtuu perusasioiden osalta yliopistojen koe-eläin- ja muilla kursseilla ja tutkijoiden jatkokoulutus tulisi suunnitella tämä huomioiden. Koulutuksen järjestämisessä voisi hyödyntää tutkijakoulutusverkostoja. Kurssin sisältöä ja menetelmiä pohtimaan asetettiin työryhmä (Tuula Heinonen, Hanna-Marja Voipio, Kristiina Haasio ja Raimo Tuominen).

3R-verkosto (3R-konsortio) nettisivustoineen voisi olla hyvä keino edistää 3R-menetelmiä. Myös mahdollisuuksia hakea rahoitusta 3R-tutkimukseen erilaisista tutkimusrahoitus-ohjelmista tulisi selvittää.

6. Koe-eläintoiminnan eläinten luovuttaminen yksityisille

Neuvottelukunta on todennut aiemmin, että kaikkien eläinlajien osalta olisi varmistuttava siitä, että eläimet pääsevät hyviin oloihin. TOKES luo toiminnanharjoittajille ja näiden eläinten hyvinvointiryhmille tarkoitetun ohjeiston, joka ohjaisi yhtenäisiin ja hyviin menetelmiin.

Ohjeisto on valmis hiirien ja rottien osalta. Siihen otetaan mukaan myös ohjeet koskien koiria, kaneja, marsuja, hamstereita ja seeprakaloja.

7. Eläinten hyvinvointiryhmien toiminnan tukeminen

Kansallisten neuvottelukuntien tehtävänä on tukea eläinten hyvinvointiryhmien työtä. TOKES käynnistää toiminnan eläinten hyvinvointiryhmien kanssa järjestämällä tapaamisen 3.11.2016 Helsingissä. Tapaamiseen kutsutaan kaikki ryhmien jäsenet ja ohjelmassa olisi sekä kaikille yhteinen osa sekä pienemmissä ryhmissä tapahtuvaa keskustelua. Tavoitteena on erityisesti jakaa hyviä käytäntöjä ryhmien kesken. Aiheina voisivat olla ryhmien erilaiset toimintatavat sekä hankkeiden seurannan keinot. Ohjelmasta sovitaan seuraavassa kokouksessa. Kokouspaikkaa vielä selvitellään.

8. Muut asiat

Ecopa ja SSCT-solutoksikologiayhdistys järjestävät 2017 tieteellisen kokouksen Helsingissä kesäkuun puolivälissä, jossa aiheena ovat Read-across sekä *in vitro* -tautimallit. Read-across on erityisen tärkeä eläinkokeeton vaihtoehto teollisuuskemikaalien riskinarvioinnissa (REACH). Puhuja- ja aihe-ehdotuksia kaivataan ja näitä voi ilmoittaa Tuula Heinonselälle.

Hankelupalautakunnan kokouksen yhteydessä 22.4.2016 on keskustelua eläinkokeettomien menetelmien käyttömahdollisuudesta suomalaisessa syöpätutkimuksessa. TOKES:n jäsenet ovat tervetulleita.

9. Tiedoksi

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan kannanotto 1.4.2016: Kohde-eläinten hyvinvointiin kiinnitettävä huomiota koirakokeissa. Todettiin, että koirien osaamiseen liittyvät kokeet eivät kuulu koe-eläinlainsäädännön piiriin.

10. Seuraavat kokoukset

8.6.2016 kello 12.30 – 15.30

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päättää kokouksen kello 15.40.